

(18. 2.)

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden bij brief van 5 Maart 1920.)

Gewijzigd ontwerp van wet.

In **artikel 46**, gelijk dat is aangevuld bij de Nota van Wijzigingen, worden de navolgende veranderingen aangebracht:

In den eersten zin van het tweede lid wordt in plaats van „voor zoover dit dringend noodzakelijk is”, gelezen:

„Indien uit bepaalde omstandigheden een ernstig vermoeden voortvloeit dat het vrije verkeer tusschen raadsman en verdachte hetzij zal strekken om den verdachte bekend te maken met eenige omstandigheid, waarvan hij in het belang van het onderzoek tijdelijk onkundig moet blijven, hetzij wordt misbruikt voor pogingen om de opsporing der waarheid te belemmeren”, en wordt onmiddellijk vóór het woord „bevelen” ingelascht het woord „telkens”.

De tweede zin van het tweede lid wordt gelezen als volgt:

„Het bevel omschrijft de bepaalde omstandigheden in den voorgaanden zin bedoeld; het beperkt de vrijheid van verkeer tusschen raadsman en verdachte niet meer en wordt voor niet langer gegeven, dan door die omstandigheden wordt gevorderd en is in elk geval slechts gedurende ten hoogste zes dagen van kracht.”

In het derde lid wordt, in plaats van „indien deze zich daartoe anmeldt, te hebben gehoord”, gelezen: „te hebben gehoord, althans schriftelijk opgeroepen”.

Toelichting. Nader overleg met de Commissie van Voorbereiding heeft den ondergeteekende tot de overtuiging gebracht, dat het gewenscht is de gronden voor de toepassing van artikel 46, tweede lid, gelijk dat bij de (eerste) Nota van Wijzigingen is vastgesteld, te preciseeren. Met de Commissie van Voorbereiding is hij van oordeel, dat de beperkingen van het vrije verkeer tusschen raadsman en verdachte zoo beperkt mogelijk dienen te worden geredigeerd. Dientengevolge wordt thans de oorspronkelijke aanhef van het tweede lid vervangen door eene zinsnede, waarin de beide gronden voor de toepassing dier beperkingen worden genoemd en tevens wordt geëischt, dat uit bepaalde omstandigheden van de aanwezigheid van één dier gronden blijkt. Die bepaalde omstandigheden kunnen bij voorbeeld in het geval van den eerstgenoemden grond zijn, dat een getuige bij zijn verhoor een alibi van den verdachte heeft gesteld, dat de raadsman bij dat verhoor tegenwoordig is geweest en dat in het belang van het onderzoek de verdachte van den inhoud dier getuigenverklaring onkundig moet blijven totdat de rechter-commissaris hem heeft kunnen hooren. Waaruit dan het ernstig vermoeden voortvloeit, dat het vrije verkeer tusschen raadsman en verdachte zal strekken om den verdachte bekend te maken met eenige bepaalde gebeurtenis, waarvan hij in het belang van het onderzoek tijdelijk onkundig moet blijven. Desgelijks moet eveneens van de aanwezigheid van den in de tweede plaats genoemden grond, het ernstig vermoeden namelijk, dat het verkeer tusschen raadsman en verdachte wordt misbruikt voor pogingen om de opsporing van de waarheid te belemmeren, uit bepaalde omstandigheden blijken.

Het bevel moet — men zie den nieuwvoorgestelden tweeden zin van het tweede lid — de hierboven bedoelde bepaalde omstandigheden omschrijven. Het mag voorts de vrijheid van verkeer tusschen raadsman en verdachte niet meer beperken en

voor niet langer worden gegeven, dan door die omstandigheden wordt gevorderd, en is in elk geval slechts gedurende ten hoogste zes dagen van kracht. In het hierboven gegeven voorbeeld zal derhalve het bevel voor niet langer mogen worden gegeven dan tot het tijdstip, waarop de rechter-commissaris den verdachte heeft kunnen hooren, als regel dus slechts voor eenige uren, behoudens dan het geval, dat de verdachte elders gevangen zit. De mogelijkheid van een opnieuw geven van het bevel is in den tweeden zin van het tweede lid thans niet meer uitdrukkelijk genoemd, doch zal, blijkens het woord „telkens”, thans in den eersten zin ingevoegd, wel bestaan.

De voorgestelde wijziging van het derde lid verzekert den raadsman eene schriftelijke oproeping om door de raadkamer te worden gehoord, zoodat hij zich niet meer uit eigen initiatief voor dat verhoor behoeft aan te melden. Het wil den ondergeteekende voorkomen, dat na de hierboven toegelichte veranderingen de bevoegdheid tot belemmering van het verkeer tusschen raadsman en verdachte met alleszins voldoende waarborgen tegen misbruik is omgeven.

Aan **artikel 282, derde lid**, gelijk dat is voorgesteld bij de Nota van Wijzigingen, wordt een nieuwe tweede zin toegevoegd, luidende als volgt:

„Indien echter de getuige tijdens het voorbereidende onderzoek nog niet is gehoord en door of ten verzoeken van den verdachte gedagvaard is of ingevolge artikel 278, derde lid, op diens verzoek wordt gehoord, wordt hij eerst door den verdachte en daarna door den voorzitter ondervraagd.”

Toelichting. Is een getuige à décharge tijdens het voorbereidende onderzoek nog niet gehoord, dan komt het juist voor, dat eerst de verdachte, die het best weet, wat de getuige verklaren kan, dezen ondervraagt en pas daarna de voorzitter. Ook tot deze wijziging heeft nader overleg met de Commissie van Voorbereiding aanleiding gegeven.

Waar het hier geldt eene bevoegdheid van den verdachte, namelijk om den getuige te ondervragen, is artikel 324, eerste lid, van toepassing. Die bevoegdheid komt m.a.w. mede toe aan den raadsman van den verdachte.

Aan **artikel 283, eerste lid**, gelijk dat is voorgesteld bij de Nota van Wijzigingen, wordt een nieuwe tweede zin toegevoegd, luidende als volgt:

„Is de getuige ingevolge artikel 282, derde lid, reeds door den verdachte of diens raadsman ondervraagd, dan kan aanstonds na de rechters de Officier van Justitie hem vragen doen.”

Toelichting. Nu in het gestelde geval de getuige reeds door den verdachte of diens raadsman is ondervraagd, dient de officier van justitie, wat betreft de volgorde van ondervraging, aanstonds na de rechters te komen.

Aan **artikel 283, derde lid**, gelijk dat is voorgesteld bij de Nota van Wijzigingen, wordt een nieuwe zin toegevoegd, luidende als volgt:

„De Officier van Justitie en de verdachte zijn bevoegd met betrekking tot eenige vraag opmerkingen te maken, voordat deze beantwoord wordt.”

Toelichting. Bij het nader overleg met de Commissie van Voorbereiding werd de wenschelijkheid betoogd van de toekenning van eene bevoegdheid, als hierboven voorgesteld. Het kan zijn, dat eenige vraag, door wien dan ook gesteld, aanvankelijk door partijen wordt beschouwd als eene strikvraag, eene suggestieve vraag, kortom als eene vraag, welke de strekking heeft eene verklaring te verkrijgen, waarvan niet gezegd kan worden, dat zij in vrijheid is afgelegd. Zij moeten dan, ook naar het oordeel van den ondergeteekende, in de gelegenheid

worden gesteld dienaangaande opmerkingen te maken, voordat de vraag beantwoord wordt. De gemaakte opmerkingen kunnen natuurlijk aanleiding geven hiertoe, dat de vraag wordt teruggenomen of anders wordt gesteld. Men vergelijk artikel 273, tweede lid.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

(18. 3.)

NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is een nieuw Wetboek van Strafvordering vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Worden vastgesteld de navolgende bepalingen welke zullen uitmaken het Wetboek van Strafvordering.

EERSTE BOEK.

Algemeene bepalingen.

TITEL I.

Strafvordering in het algemeen.

EERSTE AFDEELING.

INLEIDENDE BEPALING.

Artikel 1.

Strafvordering heeft alleen plaats op de wijze bij de wet voorzien.

TWEEDE AFDEELING.

BETREKKELIJKE BEVOEGDHEID DER ARRONDISSEMENTS-RECHTBANKEN EN KANTONGERECHTEN TOT KENNISNEMING VAN STRAFBARE FEITEN.

Artikel 4.

Van de rechtbanken zijn gelijkelijk bevoegd:
die binnen welker rechtsgebied het feit is begaan;
die binnen welker rechtsgebied de verdachte woont;
die binnen welker rechtsgebied de verdachte zich bevindt;
die binnen welker rechtsgebied de verdachte zijne laatst bekende verblijfplaats heeft gehad.

In geval van gelijktijdige vervolging bij meer dan ééne rechtbank blijft uitsluitend bevoegd de rechtbank die in deze rangschikking eerder is geplaatst, of, indien het rechtbanken betreft, welke in deze rangschikking dezelfde plaats innemen, de rechtbank bij wie de vervolging het eerst is aangevangen.

Artikel 5.

Ten aanzien van de kantongerechten vindt artikel 4 over eenkomstige toepassing.

Artikel 6.

Strafbare feiten buiten het rijk in Europa aan boord van een Nederlandsch vaartuig begaan, worden, ter bepaling van de bevoegdheid des rechters, geacht te zijn begaan binnen het rijk ter plaatse waar de eigenaar van het vaartuig woont of het bestuur bedoeld bij artikel 330 van het Wetboek van Koophandel, is gevestigd.

Artikel 7.

Onverminderd de bepalingen van de wet op de consulaire rechtsmacht, is, indien de voorgaande artikelen niet een bevoegden rechter aanwijzen, de rechtbank of het kantongerecht te Amsterdam bevoegd.

Artikel 8.

Bij deelneming van meer dan één persoon aan hetzelfde strafbare feit brengt de bevoegdheid ten aanzien van één der als daders of medeplichtigen aansprakelijke personen de bevoegdheid mede ten aanzien van de andere.

In geval van gelijktijdige vervolging bij onderscheidene bevoegde rechtbanken of kantongerechten blijft uitsluitend bevoegd de rechter voor wien de als daders aansprakelijke personen worden vervolgd. Worden zoodanige personen niet voor hetzelfde gerecht vervolgd, dan blijft uitsluitend bevoegd de rechter bij wien de vervolging tegen één hunner het eerst is aangevangen.

DERDE AFDEELING.

BEVOEGDHEID DER AMBTENAREN VAN HET OPENBAAR MINISTERIE TOT VERVOLGING VAN STRAFBARE FEITEN.

Artikel 9.

De procureur-generaal bij den Hoogen Raad is belast met de vervolging van die strafbare feiten waarvan de Hooge Raad in eersten aanleg kennis neemt.

Artikel 10.

De procureur-generaal bij het gerechtshof waakt voor de richtige vervolging van die strafbare feiten waarvan de rechtbanken en kantongerechten binnen het rechtsgebied van het gerechtshof waarbij hij is geplaatst, kennis nemen.

Hij geeft daartoe bevelen aan de officieren van justitie en aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten.

Artikel 11.

De officier van justitie is belast met de vervolging van die strafbare feiten waarvan de rechtbank waarbij hij is geplaatst, kennis neemt.

Hij waakt voor de richtige vervolging van die strafbare feiten waarvan de kantongerechten binnen het rechtsgebied van de rechtbank waarbij hij is geplaatst, kennis nemen. Hij geeft daartoe bevelen aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten.

Artikel 12.

De ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton gerecht is belast met de vervolging van die strafbare feiten waarvan het kantongerecht waarbij hij is geplaatst, kennis neemt.

Artikel 13.

De officier van justitie geeft, op de wijze door den Minister van Justitie te bepalen, den procureur-generaal bij het gerechtshof bericht van de te zijner kennis gekomen strafbare feiten tot welke vervolging hij bevoegd is.

Gelijke verplichting bestaat voor den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht met betrekking tot de strafbare feiten tot welke vervolging hij bevoegd is, tegenover den officier van justitie.